

HOE JAPAN DE OORLOG VERLOOR

*mended a purely opportunist policy . . . He had found with a pair of dividers that we could bomb Singapore from this point and he had set his heart on going there. It was not a suitable base for further operations against Malaya, but I could not get any definite reply from him as to what he hoped to accomplish from there. When I drew his attention to the fact that when he put his left foot down, he should know where the right foot was going to, he shook his fist in my face, saying: 'I do not want any of your long-term projects, they cripple initiative!' . . . I told him he must know where he was going, to which he replied that he did not want to know.'*¹

Niet alleen op zijn eigen *Chiefs of Staff* maar ook op de Amerikaanse *Joint Chiefs of Staff* maakte Churchills plan geen indruk, ook niet toen hij het daags na zijn bewogen gesprek met Brooke bepleitte in een vergadering van de *Combined Chiefs* die door hem en president Roosevelt werd bijgewoond. Hij noemde zijn Sumatra-plan, aldus de notulen van deze bijeenkomst, 'of highest importance', vergeleek het 'in its promise of decisive consequences, with the Dardanelles operation of 1915'² en wees er op dat het alternatief zou zijn 'to toil through the swamps of Southern Burma.'³

Ook Roosevelt weigerde Churchills voorstel te aanvaarden. 'To him it seemed', aldus Grace Person Hayes, 'that the direct route to Japan lay along the Burma Road to China and through China to Japan . . . The Sumatra operations would be heading away from the main direction of our advance to Japan.'⁴

Wat in die 'main direction of our advance' van eind '43 uit ondernomen werd, zullen wij straks weergeven – zinvol lijkt het ons, even te blijven bij de strategie in het gebied van *Southeast Asia Command*.

★

Het feit dat Churchills plan, weliswaar niet aanvaard, ook niet uitdrukkelijk verworpen was, leidde er toe dat de Britse premier op Mountbatten, die zijn directieven uit Londen, niet uit Washington ontving, maanden-

¹ Aangehaald in Arthur Bryant: *The Turn of the Tide 1939-1943. A study based on the Diaries of Field Marshal the Viscount Alanbrooke* (1957), p. 712-13. ² Een, overigens mislukte, operatie om door middel van een landing op de Dardanellen de verbinding tussen de Centrale mogendheden (Duitsland en Oostenrijk-Hongarije) en hun bondgenoot Turkije te verbreken en de Centrale mogendheden te bedreigen op de Balkan. De operatie was het denkbeeld geweest van Churchill, toen de Britse minister van marine. Zij leidde tot zijn val. ³ Aangehaald in Hayes, p. 456. ⁴ A.v., p. 458.